

Mihael Babnik

Moj pogled na delo v prvi demokratično izvoljeni občinski skupščini in na koalicijo Demos

Moje delo v krajevni skupnosti Godič se je začelo po odsluženem vojaškem roku. Takrat sem bil tretje leto zaposlen na OŠ Stranje kot predmetni učitelj. To so bili časi, ko naj bi bil prosvetni delavec vojak revolucije, zaradi česar smo bili pod stalnim pritiskom, naj postanemo člani Zveze komunistov (ZK). Imeli smo številna, tudi večtedenska, popoldanska predavanja, ki so jih vodili razni Rotovniki, Rojci, Justinki in drugi. Po takšnem moralno-političnem pranju možganov se je na veliko »romalo« v ZK. Mnoge je bilo strah, da bi izgubili službo, mnogi pa so v tem videli možnost hitrega napredovanja in ustvarjanja kariere. V takšnem ozračju sem se aktivno vključil v delo Krajevne skupnosti (KS) Godič kot član Socialistične zveze delovnega ljudstva (SZDL), pri kateri sem bil tudi predsednik krajevne konference. Naloga SZDL, ki so jo sicer imenovali predsoba partije, je bila organizacija in izvedba številnih volitev v KS. To je bilo obdobje samoupravnih interesnih skupnosti (SIS), referendumov za samoprispevek, odborov za ljudsko samoobrambo in družbeno samozaščito (LO in DS). Krajanov takšno politično delovanje ni preveč zanimalo. Problemi so se pojavili pri komunalnih zadevah (ceste, vodovodi in podobno), kasneje pa tudi pri telefonu, kablskem priključku, kanalizaciji in prostorih za potrebe KS. Lahko rečem, da se je takrat zelo veliko naredilo, tudi po moji zaslugi, saj sem bil pri teh delih največkrat predsednik gradbenega odbora. Po prihodu iz Jugoslovanske ljudske armade (JLA) sem bil hitro razporejen na delovno dolžnost predsednika krajevnega odbora za LO in DS, čeprav je bila ta funkcija rezervirana za preverjene kadre in so me »stari preverjeni mački« gledali bolj zviška. Vsa nadaljnja povabila v ZK pa sem še naprej zavračal s pojasnilom, da sem tudi brez članstva v ZK veliko naredil za lokalno skupnost.

Ta nekoliko daljši uvod sem napisal, da opozorim, zakaj so me krajan na zboru volivcev predlagali za kandidata za odbornika v Zbor KS v Skupščini Občine Kamnik. Moj protikandidat je bil Franci Humar, dolgoletni predsednik KS Godič, s katerim sva vsa leta lepo sodelovala. Za zmago na volitvah mi je čestital in ostala sva prijatelja do njegove žal prezgodnje smrti. Delo v občinskih organih mi ni bilo tuje. Med vsemi strankami, ki so se ustanovljale v Kamniku, mi je bil najbližje SDZ, zato sem se dejavno vključil v njegovo delo. Novoizvoljena občinska skupščina je bila sestavljena iz treh zborov. Predstavniki Zbora KS smo tako veliko časa posvetili komunalni, čeprav se je pri glasovanjih takoj izkazalo, katero opcijo kdo zastopa. Takrat je bil najaktivnejši Družbenopolitični zbor, saj so bile v njem

vse stranke na Kamniškem. Stranke slovenske pomladi so imele sicer večino, ki pa je bila zelo šibka. Tretji zbor je bil Zbor združenega dela, ki je bil sestavljen iz nekaterih zelo uglednih članov, ki niso bili vajeni političnega dela in so na sejah bolj ali manj nemo opazovali.

Stranke slovenske pomladi so tudi na Kamniškem dobile potrebno večino v občinski skupščini, vendar je bilo v praksi precej drugače. Čeprav je Demosovim strankam pripadel resor vodilnega v Izvršnem svetu Skupščine Občine Kamnik, nam predsednica nikoli ni bila naklonjena. Marijo Sitar je sicer predlagal Demos, vendar se je zelo hitro obrnila na stran levih strank in nas ni nikoli podprla v naših prizadevanjih. Tako se je začelo dolgotrajno, mukotrpno delo, kako jo zamenjati. Pri številnih glasovanjih o zaupnici in interpelacijah smo gladko pogoreli. Lobirali smo pri različnih delegatih, vendar nikoli nismo dobili potrebne večine. Na koncu je Marija Sitar sama ponudila svoj odstop. Na njeno mesto je prišel Miha Novak, s katerim smo normalno sodelovali. Tako smo porabili skoraj polovico političnega mandata, medtem ko so naši politični tekmeci triumfirali.

Nekateri dogodki so mi še posebej ostali v spominu. Pred osamosvojitvijo je tudi v Kamniku prišlo do odvzema orožja Teritorialni obrambi (TO). Člani skupščine o tem nismo bili obveščeni. Na zahtevo Matevža Skamna, člana Demosa, smo to problematiko uvrstili na dnevni red. Izkazalo se je, da je bilo povelje izdano v strogi tajnosti, kot so zapovedali vojaški organi. Predsednik skupščine in načelnik oddelka za ljudsko obrambo sta se izgovarjala na omenjeni ukaz in prezrla najvišje politično telo v občini. Razprava na seji je bila zelo skromna, sprejeli pa nismo tudi nobenega obvezujočega sklepa. Kasneje se je izkazalo, da je kamniško vodstvo TO del orožja skrilo po raznih lokacijah zunaj Kamnika, kjer so bili zanesljivi ljudje, zvesti občinskemu vodstvu.

Tudi na dan državnosti, 25. julija 1991, smo imeli sejo, ki je bila sicer kratka in skromna. Že v odmoru smo nazdravljali skorajšnji razglasitvi slovenske države. Potem smo se razleteli po kamniških gostilnah, nekateri pa so odšli na osrednjo proslavo v Ljubljano. Tisti večer smo na vrtu Kavarne Veronika sedeli še pozno v noč. Slutili smo, da se nekaj pripravlja, saj smo sem in tja slišali tudi hrup letal, ki so preletavala osrednjo Slovenijo. Ko smo zjutraj izvedeli, kaj se dogaja, smo bili presenečeni, obenem pa nas je skrbela prihodnost naše države, usoda Slovencev, naših družin in še marsikaj.

V KS sem bil zadolžen za mobilizacijo, zato sem začel izvajati naloge, ki so mi bile zaupane. To so bili dolgi in negotovi dnevi. Mnogi danes minimalizirajo našo desetdnevno vojno, vendar nam že bežen pogled na Balkan daje slutiti, kako bi se stvari lahko obrnile, če ne bi imeli odločnih ljudi na najpomembnejših mestih.

Občinska struktura je bolj ali manj ostala enaka kot pred letom 1990. Nekateri so se malo potuhnili, ko pa je razpadel Demos in ko so zamenjali Peterletovo vlado, jim je ponovno zrasel greben. Demosovi občinski delegati smo se tako kot prej še vedno sestajali pred vsako sejo občinske skupščine, marsikdaj pa tudi med njo, kar nam je omogočal pravilnik. Dosegli nismo veliko, saj smo bili pri pomembnih odločitvah ponavadi preglasovani. Velik del svojega mandata sem se po legalni poti boril proti sosedu Igorju Cotmanu, ki je načrtoval izgradnjo delavnice za popravilo tovornjakov. Kljub neizpodbitnim argumentom in nasprotovanju še desetih krajanov sem se boril z mlino na veter. Ničesar nisem mogel doseči, in to kljub številnim razpravam in delegatskim vprašanjem, na katera največkrat sploh nisem dobil odgovora. Ker sem bil na nasprotni strani občinske garniture, sem naletel na stare izkušene kadre, predvsem pa na inšpekcijske službe, ki so dopustile, da se je objekt zgradil in večkrat povečal kljub cestišču, ki ni primerno za tak promet. Tako ostaja problematika še po vseh teh letih enaka in ji ni videti konca. Takrat sta me Marija Sitar in vodja inšpekcijske službe Stane Zarnik pošteno »obdelala«, češ da zaviram razvoj in preprečujem nastanek novih delovnih mest. S tem sem izgubil zaupanje v pravno državo in še danes, po skoraj dvajsetih letih, se stvari niso kaj dosti spremenile. Razočaran sem bil tudi,

ker pri nekaterih članih pomladnih strank nisem dobil zadostne podpore, čeprav so bili zaposleni v občinskih službah. Žal je denar še vedno sveta vladar. Zame so tako postale seje občinskega sveta nujno zlo, zato sem se nanje vedno odpravljal z odporom.

Proti koncu mandata smo se veliko ukvarjali tudi s kamniško telefonijo. Znano je, da so v mnogih krajevnih skupnostih s samoprispevkom in lastnim delom napeljali telefonsko omrežje v številne oddaljene vasi. Tudi v KS Godič smo se tega dela lotili že leta 1984. Vodil sem gradbeni odbor. Dobili smo 13 števil, omrežje pa je bilo dolgo 2,5 km. Povečanje in posodobitev PTT-omrežja je bilo sicer vodeno pod predsedstvom uglednega Demosovega člana. Že med gradnjo sem spoznal skorumpiranost nekaterih vodilnih uslužbencev na PTT-ju, na kar sem opozoril tudi na eni izmed razprav v občinski skupščini. Kljub temu so vsi, ki so vlagali v telekomunikacijsko omrežje, dobili del sredstev povrnjenih. V našem primeru smo kljub veliko večjemu prispevku ostali praznih rok, saj nismo imeli nobenih računov, ki bi jih lahko predložili kot dokaz.

Kot šolski delavec sem se v tem mandatu zavzemal za interese otrok in pedagoških delavcev. Takrat sem predlagal, da se vsem učencem omogoči udeležba v zimski šoli v naravi in iz občinskega proračuna otroci še danes prejemajo nekaj sredstev za ta namen. Najbolj sem ponosen, da sem ob koncu mandata dosegel, da so sosesko v Godiču, kjer stanujem in danes šteje 30 gospodinjstev, priključili na kanalizacijsko omrežje v KS Mekinje. Tako smo bili s pomočjo nekaterih članov pomladnih strank vključeni v program in že leta 1994 dokončali kanalizacijsko omrežje. Čeprav sem skušal v akcijo vključiti tudi ostala naselja, to ni bilo izvedljivo, ker so bila vključena v izgradnjo skupaj s KS Kamniška Bistrica. Projekt se tam uresničuje šele sedaj, čeprav je minilo že 15 let.

Kot sem že poudaril, se svojega delovanja v Demosu oziroma v pomladnih strankah in s tem tudi v občinski skupščini ne spominjam z zadovoljstvom, zato v naslednjem mandatu tudi nisem kandidiral. To kratko obdobje je bilo zgodovinsko gledano za Slovenijo zelo uspešno, vendar so z razpadom Demosa prišle nazaj vse stare sile, ki še danes obvladujejo vse pomembne funkcije v državi. To obdobje je bilo za kratek čas prekinjeno, a je po letu 2008 izbruhnilo v še večjem obsegu. Ob 20-letnici ustanovitve Demosa še lahko poslušamo takšne ugotovitve. Še posebno zanimiva je izjava enega od vodilnih v Peterletovi vladi, ki pravi, da še nobeden od treh predsednikov Republike Slovenije v dvajsetih letih ni omenil Demosa. Kako naprej?